

השולח פרק רביעי גיטין

מ.ג.

עין משפט גר מצוה

קא א מיי פייז סתם
מכירה הלכה א סתם
עשין פכ טוש"ע ח"מ סי'
רע סעי' ד'
קב א מיי פייז סתם
המוות הלכה א
סתם לאין כד רעה טור
י"ד סי' ס"ג
קב ג מיי פייז סתם
אשוח הלכה ז סתם
עשין ממ טוש"ע א"ח סי'
סתם מד סעי' י"א
קא ד ה מיי פייז סתם
הלכה ט סתם סס
טוש"ע א"ח סי' ס"ג סתם
ה'
קב ו ז מיי פייז סתם
מקי ממון הלכה ז סתם
סתם עשין פו טוש"ע י"ד
סי' רעו סעי' ס'
קב ח מיי פייז סתם
אשוח הלכה ט סתם
עשין ממ טוש"ע א"ח סי'
מד סעי' י"א
קיא ט מיי פייז סתם
י"ז וי"ג מהלכות
אסורי ביאה הל' יג סתם
לאין קהל'
קב י מיי פייז סתם
אשוח הלכה ס סתם
עשין נא ז טוש"ע א"ח סי'
סי' קעד סעי' י"א

תורה אור השלם

1. וכתב כי יקנה פש
קנין כספו הוא אבל בו
וילדי ביתו הם יאכלו
בלחמם. ויקרא כב י'
2. כי יתפש איש באחיו
בית אביו שמולה לבת
צדיק תהיה לנו
והמכשלה הזאת תחת
ידך: ישעיהו ג ו

פסקי ר"ד

מי שהציו עבד וחציו בן
חורין שקדש בת חורין
מקודשת היא משום צד
חירות שבו ואפילו אם
המצא לומר המקדש אשה
לחציו אינה מקודשת התם
משום דשייר בקנינו הכא
לא שייר בקנינו וכן נמי
שפחה שהציה שפחה
וחציה בת חורין שתקדשה
מישראל קדושה קדושין
משום צד חירות שבה.
ואפילו אם המצא לומר
המקדש חצי אשה אינה
מקודשת התם שייר בקנינה
הכא לא שייר בקנינה

מי איבא עבדא דלא מודבין לקנשא. וא"ת כי אמר נמי דאינו מוכר
תקשי ליה מי איבא עבדא דלא מודבין לקנשא שיוכל למכרו
כולו לגמרי וי"ל דלא ימלא קונים שיקנהו לגמרי אפי' לא יאטרכו
לפרנסו שיוכל לומר עשה עמי ואינו זקן מ"מ מימנעי אינשי לקנותו
שלא יחא רגיל אלס אלס אכל אס מכרו
לקנס מכור ומנין דזני ליה ועי"ל
דאפי' מוכרו כולו לגמרי אינו מכור
דהא אינו שוה כלום ואינו מוכרו
אלא לקנס ולקנס אינו מכור א:

אם המצא לומר התקדש לחציו
מקודשת. ונצי אשה קאלמר
אס תמצא לומר חציך מקודשת לי
אינה מקודשת והוי מני למימר איכא
אלא האמת נקט דהכי מסיק בפ"ק
דקדושין (דף ק"א): **ואי אמת**
קדושי לאו קדושין יורשין מנא איה.
תמה דמה מולה יורשין בקדושין
והלא בנו מן הפניה יורשו כדאלמר
(יבמות דף ק:): גבי עשרה כהנים
שפירש אחד מהן ובעל דהולד שמוקי
שמשמקין אותו מנכסי אצוי משום
דלא ידעי' אצוה מנו ואפי' בנו ממזר
מערוה דלא מפסי דה קדושין מנ
בפרק שני דיבמות (דף קכג): דהוי בנו
לכל דבר והיינו לירשו והכא אי
תפסי בה קדושין גרע' עמי דלמי לז
עבדות ומשמשמם זכ"א כדלמרינן
[בזהמילין] (סס דף מה): וי"ל דכפר
הס"ס דאס אימא דלאו כד קדושין הוא
אין בנו מתייחס אחרינו¹ ולא דמי
לעריית תפסי בה קדושין לעלמא
אכל האי² דלאו כד קדושין הוא זכום
מקוס' אין הנו מתייחס אחרינו:
ואין

בקנינו מאי ת"ש³ המית מי שהציו עבד וחציו בן חורין נותן חצי קנס
לרבו וחצי כופר ליורשו ואי אמת קדושו או קדושין יורשין מנא ליה
אמר רב אדא בר אבהו כשעשאו טרפה * ומאי יורשו נפשיה * אמר רבא
שתי תשובות בדבר הא דיוורשו קתני ועוד כופר הוא * ואמר ריש לקיש
כופר אין משתלם אלא לאחר מיתה אלא אמר רבא יראוי ליטול ואין
לו אמר רבא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין דרש רבה בר רב
הונא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת
חורין שנתקדשה אינה מקודשת א"ל רב חסדא מי דמי התם שייר בקנינו
הכא לא שייר בקנינו הדר אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש
והמכשלה הזאת תחת ידך אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל
בהן אע"פ שאמרו המקדש חצי אשה אינה מקודשת אבל חציה שפחה וחציה
בת חורין שנתקדשה קדושה קדושין מ"מ התם שייר בקנינו הכא לא שייר
בקנינו אמר רב ששת כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין ואם לחשך אדם
לומר⁴ איוו היא שפחה חרופה זו שחציה שפחה וחציה בת חורין⁵ המאורסה
לעבד עברי אלמא בת איתרוסי היא אמור לו כלך אצל ר' ישמעאל⁶ שהוא
אומר בשפחה כנענית המאורסה לעבד עברי ושפחה כנענית בת איתרוסי
היא אלא מאי אית לך למימר מאי מאורסת מיוחדת הכא נמי מאי
מאורסת מיוחדת אמר רב חסדא חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה
לראובן ונשתחררה וחזרה ונתקדשה לשמעון ומתו שניהם מתיבמת ללוי
ואין

דלמא מודה. זכ"ד קודם העדלת עדים ומודה בקנס פטור: ויליד
בית מה ס"ל לעיני אכילת תרומה ויליד ביתו הס יאכלו בלחמו. יליד
בית בן שפחתו: אילו כן. דלא כתיב אלא קנין כספו הוא יאכל זו:
אף קנין כסף אע"פ שאינו שוה כלום. כגון שעשה מוכה שמין:
מי איבא עבדא דלא מודבין. בפרטוה:
לקנשא. שאס יגמנו שור יטול שלשים
כסף: **בטרפה.** שאין משלמין עליו
קנס דגבדא קטילה הוא: והא חוי למיקס
קמיה. לשרתו אע"פ שמתכה רגלו
למעלה מן הארכובה או יקבד קרוס
המוח ראו לשרות קל: **במנוול.**
דמאס והוי נמי טרפה דלאו כד קנשא
הוא: **בקדושין אמרינן** התקדשי לחצי
מקודשת חציך מקודשת לי אינה
מקודשת הכא מי הוי קדושין או לא:
אס סמאל לומר. כלומר אי בעית
למפשט מדקיימא לן התקדשי לחצי
מקודשת לא דמי דהתם כד חורין הוא
וחזאי לכוליה והכי קאלמר לה אי
ענינא נסיבנא אחרימי זהדיך אכל
הא לא חזיא לפגלא דעבדות ידיה:
אס סמאל לומר חליין מקודשת לי
אינה מקודשת. ובעית למפשט הוי
מינה דכי היכי דמקדש חצי אשה
אינה מקודשת הואיל דלא מנינן למימר
דהכי קאלמר לה דמתסיב אחרינא
זהדי דאיתמא לא חזיא לתרי ואשתכח
דפגלא הוא דקדיש הכא נמי חצי
איש שקידש לא הוי קדושין לא דמי
דהתם שייר בקנינו דהוי ליה לקדשה
מולה אכל האי לא שייר מידי לכל
מה דחוי למעבד עבד: **כשעשאו**
טריפה. דהוי ליה כמאן דקטליה
ויבז ליה לנפשיה: **ועוד כופר הוא**
נו' דבשלא קנס דלא כתיב ביה
מיתה אלא נגיפה שנאמר אס עבד
יגמ השר וגו' (שמות כה) איבא
לחוקמיה כשעשאו טריפה אכל כופר
של בן חורין כתיב (סס) והמית איש או
אשה: **ראוי לטול** דפלגא לאו כד
קנשא הוא אלא כד כופר: ואין לו.
שהרי מת יורשים אין לו שגבזו וזה
המזיק וזה כמה שבדו ולעולם בשמת
וה"ק נותן חצי קנס לרבו וחצי כופר
לחוקמיה וזהו לירשו אס חיו לו יורשין:
אוקי אמורא עליה. העמיד מתורגמן
לפניו לחזור ולדרוש: **והמכשלה**
הוא. כלומר כך התמיל דרשא
מקרא כמזב והמכשלה הזאת תחת
ידך זכאנשי ירושלים שפסקה מורה
מהס והיו שאלין לצדיהס שאלה
לך קנין מהיה לנו והמכשלה הזאת
תחת ידך כלומר דכריס שמכוסין
כשאלה שלך הן שמתה בקי בהן אמור
לנו ומתה קנין והמכשלה הזאת דברי
תורה שאין אדם עומד על אמיתתן
עד שיכשל בהן להורות טעות
ויכלמיהו והוא נותן לב ומצין תחת
ידך הן אף חצי נכשלי בהוראתי
וחזורי בי: **ואס לחשך אדם לומר.**

תשובה לדבר זה מאותה שגינה במס' כריתות (ה). והפדה לא נפדהה דשפחה חרופה איו וזו או פדויה ואינה פדויה תחיה שפחה ותחיה בת חורין
המאורסה לעבד עברי. והוא הדין לכל ישראל אלא אורחא דמלתא נקט משום דעבד עברי מותר בשפחה: **אלמא כס אמרוסי היא.** מדקמני מאורסת:
אמור לו. וכי סבור אתה שהן אירוסין ממש: **לך אכל רבי ישמעאל.** דאמר התם דברה תורה כלשון בני אדם ובשפחה כנענית שלא נפדית כלל
קמחשתי קרא: **המאורסה לעבד עברי.** וכי שפחה כנענית גמורה בת קדושין היא הא תמורה בעלמא היא עס הדומה לממורס: **מיוחדת.** וגוירת
הכמזב היא דמחייב עלה אסס הואיל וייחדה לעבד עברי המותר בה: **ותורה ונסקדשה לשמעון.** אחיו ובחיי ראובן וראובן לא גירשה:
ואין

א) קדושין ו. א ג"ז סס.
ב) שבת קט. מנינה דל.
ג) כריתות יח. א) ס) י"ל
ד) ומאורסה ק' איתא
בכריתות. א) [כריתות
סס.] א) [קדושין ו. א].
ב) [קדושין סס.]

גילוי הש"ס

גמ' מי איבא עבדא בר.
עין פטור ד' ב ע"א
תד"ה לחציו מנול: שם
מי שהציו עבד וחציו בן
חורין. ע' ירושלמי פ"ח
דפסחים הלכה א: שם
ומאי יורשו נפשיה. ע'
פ"ח בבבא מציעא מ"ט מ"ט
נתפסוהו סתם ב: שם
אמר רבא שתי תשובות.
ע' פסחים ד' ע"א
ושני: שם ואמר ר"ל
כופר. ע' ז"ק ד' מנ
ע"ג:

מוסף רש"י

אין אדם עומד על אמיתתן
דברי תורה. על כן עיני
לאורחין הלכות. שבת
ע"א. אלא אם כן נכשל
בהן. עד שאומן ב' ו'
פסחים כ"ט ע"א דייט
טעמי מורה המאורסת
שם המסתמך נכשל
בשפחה פטור ראשונה
וכמוהו טעם כל לעמוד
על שטעמו (מנינה דל).

מוסף תוספות

א. לקנס. מוס' הל"ש.
ב. יהיה הקנס לקונה
אותו. מוס' הל"ש.
ג. אשתכח דלאו מדי
קא זבין. ומה"ש נמי נוחא
אמאי אינו שריב. דהיי
דלא מודבין לקנס. מ"מ
הוא יכול להשהותו לקנס
לחציו אינה מקודשת
אשה הוה מצי למימר
חציך מקודשת לי
מקודשת משום דחזיא
לכולה. מוס' הל"ש.
ה. ונקט את"ל משום
דהלמרא שקיל וטרי בה.
מוס' הל"ש. א. כ"ש.
מוס' הל"ש. א. הבה מוס'
ל"ה. אפי' אחר צד
חירות שבו. מוס' הל"ש.
ז. צד חירות. מוס'
הל"ש. י. והר"ל כגור
ועבד הבא על בת ישראל
דלא תפסי בה קדושין.
מוס' הל"ש.

השולח פרק רביעי גיטין

מד.

עין משפט גר מצוה

ק"ט א ב ג ד ה מ"י
 פ"ק ח מהל' עבדים
 מהלכס ב עד הלכס ו סמנ
 עשין פ טור ש"ע י"ד
 סימן נסו סת"פ ס ב"ג"ה
 וע"ש:
 ר נמי"ו פ"ו מ"ה מעשר
 הלכה י ש"ע י"ד ס"י שאל
 סעי' קט"ו:
 קב ז מ"י פ"ט מהל' ע"ו
 הלכה י סמנ לאון
 מת:
 ח מ"י פ"ח מהל' עבדים
 הלכה יב ט"ו ע"ד ס"י
 נסו סת"פ פ"א:
 קבא ט מ"י פ"ק ב
 מהל' שבת הל' ג
 סמנ לאון פ"ט ט"ו י"ד
 ס"י ק"ה טע"ד:
 קבב י מ"י פ"ח מהל'
 עבדים הלכה א
 סמנ עשין פ טו ט"ו י"ד
 ס"י נסו סת"פ פ:
 קבג ב מ"י פ"ב מהל'
 צדקות הלכה ז
 טו ט"ע י"ד ס"י ש"ג ס"א:

ג' גיטין הש"ס

גמ' פ"ב ע"ב ופ"ה ע"ו
 תפואות ש"ר סימן לט
 ק"א:

פסקי ר"ד

שלה ר' אמי מניא אמי בר
 נתן תורה הגא' ישראל
 עבד שהפיל עצמו לניסית
 ואין רבו יכול להוציאו לא
 בדיני ישראל ולא בדיני
 אומות העולם מותר לטול
 דמיו וכותב ומעלה
 בערכאות שלהם מפני
 שהוא כמציל מידם:
 איבי"ל המוכר עבדו
 לבעני קונסין אותו
 לפדותו עד עשרה בדמיו
 ולשחררו. דוקא אי לא
 דוקא ולא איפשיט. אי"ל
 המוכר בהמה גסה לבעני
 קונסין אותו לפדותה עד
 מאה בדמיה בעא מניה
 ר' ירמיה מרבי אמי מבר
 עבדו לבעני ומת מהו
 שיקנסו בנו אחיו ליריה
 קנסוהו רבנן והא ליתיה או
 דלמא לטמניה קנסוהו והא
 איתיה ופש ליה ליריה
 קנסוהו לבריה לא קנסוהו

בש"ר על מנת למשכנו ב'ו'. פירש בקונטרס שאם לא אפרע
 עד זמן פלוני זא ומשכני מקרקעו זו ותהא שך וכל
 זמן שלא זא ישראל ומשכני הוי צחוקת עובד כוכבים וגבי עבד כי
 האי גוואל קנסוה רבנן לישראל הואיל ועבד הזמן ולא פרע ואע"פ שלא

משכנו עדיין וקסא^א דהוה ליה למימר
 ארי ואלדי דמטא זמניה לכך נראה
 דלמא לשניי שניוא קמא הא דמטא
 זמניה והא דלא מטא זמניה והא
 דלקשינן גבי עבד דמטא זמניה נריכא
 למימר^ב צלוה על מנת למשכנו ולא
 משכנו דק"ד כיון דלא משכנו עדיין^ג
 לא יאז לחירות קא משמע לן דהואיל
 וזידו למשכנו^ד דילול לחירות:

המוכר עבדו לפרהנג עובד
כוכבים. פ"י בקונטרס
 מ"ק ושם עלילות ומכרו לו צחוקת
 דמיס שהעליל וקשה דלא שייך על
 זה לשון מ"מיה^ה ולשנא שהיה לו לפייס
 ולא פייס לא משמע הכי^ו ועוד לדמני
 למוכרו לשלשים יום ונראה דהפרהנג
 נוטל עבדו על כורחו אלא שנותן לו
 דמיס^א לכך פריך דלמאי יאז לחירות
 כיון דהוי בעל כורחו כמו גבא חזבון
 ומשיי דהיה לו לפייס דכיון דמזון
 דמיס דלא היה מתפייס דכד מועט^ב
 ומדמי לו נמי למוכרו לשלשים יום דלמא
 שגומר מלאכתו דרכו להחזירו לישראל
 וישראל מחזיר לו הדמים:

ובותב ומעיה בערכאות שלהם.
 פירש בקונטרס אף על פי
 דחשיבות הוא לכן וקשה דשטרות
 העלוינ צערכאות של עובדי כוכבים
 מנכשין^ו ולא מפליגין בין לכתמיה
 בין לדיעבד^ז ומפרש רבינו תם דאע"ג
 דנראה נמקיס המקמ' שרי הכא
 והיא דפ"ק קמא דע"ז (דף י"ג) הולכין
 ליריד של עובדי כוכבים ולוקחים מהן
 צהמה ועבדים מפני שהוא כמציל מידם
 ומעלה צערכאות של עובדי כוכבים
 התם נמי מקיס המקמ ומתפרסם הדבר
 שמהנה לעבדות כוכבי ואפי' הכי שרי:
או לאו דוקא. פירש בקונטרס דלא
 קנסין ליה כולי האי וגומת
 קאמר וקשה דאם כן איהו שיעור יהיב^א
 דלמאי לא ידע התיב דקונסין אותו
 עד עשרה דנימא ציה^ב הוא שיעורא
 ונראה לפרש^ג א לאו דוקא אלא אפילו
 ביותר ממאה קנסין ליה עד דפריק
 כענין ספ"י בקונטרס צח"כ דלמאי
 ומיימי מנהמה דקונסין אותו עד
 עשרה דמני^ד אלמא לאו דוקא דהוא
 הדין טפי דקאמר הכא עד מאה
 גבי עבדים הוא הדין^ה דהכא לאו דוקא^ו:
התם דאיסורא דאורייתא. ונפק
 כל פסולי המוקדשין (נמוכות
 ד:): גבי כסן חזון הצבור קאמר ליתא
 למיפשט מהכא דשאיני עבד דמפקע ליה
 ממנלות אס כן הוה מני למימר הכא אס
 תימני לומר דהתם לא קנסו הכא קנסו
 משום דמפקע ליה ממנלות וכן התם
 הוה מני למימר איפכא כי הכא:

נטייה
 ליה לקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שכיחא^א ומלתא דלא שכיחא^ב לא
 גורי בה רבנן בעא מניה רבי ירמיה^ג מרבי אסי^ד מבר עבדו ומת מהו
 שיקנסו את בנו אחריו אם תימני לומר^ה צ"רם^ו בבור ומת קנסו בנו
 אחריו משום דאיסורא דאורייתא היא אבל האז איסורא דרבנן
 ואם

ליה דהא תנן יאז לחירות: ופריקין אלא צהמה מ"ע קנסין ליה כולי האי משום דהדרה ליה ליקנסיה טפי חד. מכדי דמיה ליה לך לקנסו
 יותר מן העבד ותו לא הואיל ועעמא משום דהדרה ליה הוא אין כאן אלא כדי דמיה ואמתה קונסו מ"י עד ק' אפי' לו בחמה זו: מילתא דלא
 שכיחא שיש: שיתמיהו לעובד כוכבים: מהו שיקנסו אס צנו. לפדותו: אס תימני לומר. הך דמבעיא לן בצבורות כסן הגזרים חזון הצבור
 ועבד אס כל מנו לא יהיה צ"ה דלמרי' התם לא ישחט עלמית ומבעיא לן גרס ומת מהו שיקנסו צנו אחריו ואס תימני לומר צהיבא
 דקנסוהו הא דהכא לא מיפשט לן מניה דהתם קא עבד אצוה איסורא דאורייתא אצל מוכר עבדו לעובד כוכבים איסורא דרבנן הוא דעבד:
 ואם

הכי גרסינן ואיבעיא אימא צלוה על מנת למשכנו ולא משכנו. הא
 דשרה כגון שלוה הטובד כוכבים מישראל על מנת שאם לא אפרע
 לזמן פלוני זא ומשכני מקרקע זו ותהא שך והא דקמי פטורה מן
 המעשר כל זמן שלא זא ישראל ומשכנו דאע"ג דמטא זמניה הויל

צחוקת העובד כוכבים ואס היה ישראל
 נוטל חלק בפירות פטורה מן המעשר.
 וגבי עבד כי האי גוואל קנסוה רבנן
 לישראל ואע"פ שלא משכנו העובד
 כוכבים עדיין צעבד זה קנסוהו הואיל
 ועבד זמנו ולא פרע: גבא. העובד
 כוכבים לעבד: צחוק. שהיה לו על
 ישראל והוא לא מכרו לו ולא ליה
 עליו: סיקריקון. צעה שישאל
 מופקדין להריגה ואמר לעובד כוכבים
 שא קרקע זו או עבד זה והינמי:
 לא יאז לחירות. דלונס הוא וליכא
 למקנסיה: חייב לעשר. עליה דהוי
 מוכר: צלפטרות. הפסד: דקא
 משפטי ליה. הרי נהנה מסה שפורע
 חזבו הילכך לענין עישור חייב צעמער
 מופקדין להריגה ואמר לעובד כוכבים
 שא קרקע זו או עבד זה והינמי:
 לא יאז לחירות. דלונס הוא וליכא
 למקנסיה: חייב לעשר. עליה דהוי
 מוכר: צלפטרות. הפסד: דקא
 משפטי ליה. הרי נהנה מסה שפורע
 חזבו הילכך לענין עישור חייב צעמער

לזינו גבא וחמאי נקנסיה: פרינג.
 מ"ק ושם עלילות ומכרו לו צדמני
 אנפרותו שהעליל עליו: היה לו
 נעיס. דכד אחר: ולא פייס. ומסרו
 לו דמעות: לשלשים יום. ולאחר
 שלשים יתור אליו: לפרהנג עובד
 כוכבים. וקס"ד לעבד עבדות המלך
 עד זמן פלוני ולשני: חזון ממלאכתו.
 גופו קניו לך וצלבד שלא משמעבד
 שלא מכרו אלא להשיאו לשפתחו
 ולגלות דהשתא לא מפקע ממנלות
 לחלל צבמות. א"י מכרו למלאכתו חזן
 משצמות וימים טושים מהו: לגר
 שושב שקבל עליו שלא לעבד עבדות
 כוכבים ואוכל נבילות: פשוט מיהא.
 מועמת: הלא. מהך צביא: עיין
 במכילתין. צמשה הסדורה לך לדע
 מה נשיב: המוכר צויל לעובד כוכבים.
 צאריך ישראל דלמך קרא לא תמסיה^א
 עד תמ' להס חנייה צקרקע (ע"ו)
 דף ט"ז. וכוהב ל: שטר: ומעלהו
 צערכאות שלהן. לחומתו אף על פי
 שחשיבות הוא להס: ודילמא. הא
 דלא גזור רבנן בך דילמא אחי לזבוי
 מדמעות: הוי מילי ציס. דלא סגי ליה
 לאיני צלב צית ולא עבדי אינשי
 דמוצני: אחי לזבוי. וגורין צהא
 אטו מכירה דעלמא ולא תפשוט:
 שנה להו רבי אחי. להך דבעו מיניה:
 מלא אחי בר נקן טלא טורה. הוראה
 זו לישראל: קונסיס אותו. לפדות
 מיד העובד כוכבים: דוקא או לאו
 דוקא. דלא קנסין ליה כולי האי
 וגומת קאמר: עד עשרה. אלמא
 בנך דקנסו רבנן צמכיה דידהו לא
 קנסו כולי האי: אין מוכרין בהמה גסה
 גזירה משום שאלה ושכירות וסיווי
 צמסכת ע"ז (דף טו): שאני עבד.
 לומר לעולם אימא לך דעבד דוקא
 ושאני עבד כו': או לאו דוקא. דאי
 צעו מיניה טפי קנסין ליה עד דפריק
 ואורכא דמלתא הוא דנקט: עד מאה.
 וקס"ד ה"ה לעבד: שאני עבד דלא
 דרד ליה. כלומר דילמא תרויהו
 דוקא ועבד היינו טעמא דלא קנסוהו
 כולי האי דלא הדר למריה צמר דפריק

מוסף תוספות

- א. כיון דשיעורא אחרניא
- הוא. מוס' הלכ"ס.
- ב. הביע. רשב"א.
- ג. ואינו מופקע ממנו.
- ד. ככסיו.
- ה. כמכילתין.
- ו. ישמענו. ולא חיש זה
- לפרע חזבו קדם שיעור
- זמנו. ה"ה כאלו משכנו
- הפקיעו ממנו. רשב"א.
- ה. כיון שאינו מקבל
- דמיס. מוס' הלכ"ס. ו. כיון
- דבאנפרות לקחו. מוס'
- הלכ"ס. ו. כי כן צוה לו
- המלך.
- ו. לן וקח לו ממקום
- אחר. רשב"א. ט. ולא
- חיישין בהא דמחשבו.
- מוס' הלכ"ס. ו. מדעתו
- ולרצונו.
- יא. ריב"ל. מוס' הלכ"ס.
- יב. לאו דוקא מאה אלא
- יג. מוס' הלכ"ס. ו. דער
- מאה פשיטא דירובי. והאי
- דקאמר. מוס' הלכ"ס.
- יד. וקס"ד דעבד בהמה
- חד רינא אית להו, ואפי'ה
- קני עד עשרה בדמיה.
- רשב"א. טו. מאה. מוס'
- הלכ"ס. טו. דהיה טפי
- במי. מוס' הלכ"ס.